Baker Tilly Klitou and Partners EOOD
5 Stara planina str, floor 5
Sofia 1000
Bulgaria

T: +359 2 9580980
F: +359 2 8592139

info@bakertilly.bg
www.bakertilly.bg

РСМ БГ ООД
Адрес седалище и управление:
ул. Хан Омуртаг 8, 1124 София, България
Адрес за кореспонденция:
ул. Проф. Фритьоф Нансен 9, ет.7, 1142 София, България
T: +359 2 987 55 22,T: +359 2 987 55 33
E: office@rsmbg.bg
W: www.rsmbg.bg

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

ДО
АКЦИОНЕРИТЕ НА
ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

ДОКЛАД ОТНОСНО ОДИТА НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Мнение

Ние извършихме одит на консолидирания финансов отчет на **ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД** („Банката“) и нейните дъщерни дружества (общо „Група Търговска Банка Д“ или „Групата“), съдържащ консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2023 г., консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, консолидирания отчет за промените в собствения капитал и консолидирания отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет, съдържащи съществена информация относно счетоводната политика и друга пояснителна информация.

.

По наше мнение, приложеният консолидиран финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Групата към 31 декември 2023 г. и за нейните финансови резултати от дейността и паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет“. Ние сме независими от Групата в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните

счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независим финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на консолидирания финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на Кодекса на СМСЕС и ЗНФО. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка, са били с най-голяма значимост при одита на индивидуалиня финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на консолидирания финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Ние определихме въпроса, описан по-долу, като ключов одиторски въпрос:

Ключов одиторски въпрос	*Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит*
Обезценка за очаквани кредитни загуби на предоставени кредити и аванси на клиенти Към 31 декември 2023 г. консолидираният финансов отчет включва: • Брутна стойност на предоставени кредити и аванси на клиенти включително вземания по финансов лизинг в размер на 1,048,899 хил. лева (31 декември 2022 г.: 931,062 хил. лева) и загуба от обезценка за очаквани кредитни загуби („ОКЗ“) в размер на 22,754 хил. лева (31 декември 2022 г.: загуба от обезценка за ОКЗ: 21,464 хил. лева), както са представени в приложение 14 към консолидирания финансов отчет; • Нетна загуба от обезценка по предоставени кредити и аванси на клиенти, призната в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в размер на 1,511 хил. лева (2022: 43 хил. лева), както е представена в приложение 7 към консолидирания финансов отчет; Оповестявания са включени в следните приложения към консолидирания финансов отчет: • 2.11.1.7 „Обезценка на финансови активи“ • 2.24.1.2 „Определяне на очаквани кредитни загуби по видове финансови активи“ • 3.1 „Кредитен риск“ • 14 „Предоставени кредити и аванси на клиенти“ • 7 „Нетна печалба или загуба от обезценка на финансови активи“	
Предоставените кредити и аванси на клиенти представляват съществена част (62%) от общите активи на Групата към 31 декември 2023 година. Както е описано в приложение 3.1 Групата	В тази област, нашите одиторски процедури, наред с други такива, включиха: • Проучващи запитвания, обхождане и получаване на актуално разбиране за

прилага модел за обезценка, базиран на очаквани кредитни загуби (ОКЗ) на предоставени кредити и аванси на клиенти на индивидуална и колективна (портфейлна) база, в съответствие с МСФО 9 „Финансови инструменти“.

Определянето на обезценката за кредитни загуби на предоставените кредити и аванси на клиенти чрез прилагането на модел за обезценка на ОКЗ е свързано с използването на сложни допускания, изчисления и преценки от страна на ръководството на Групата по отношение на класификацията на кредити и вземания с кредитни загуби, и при определяне размера на очакваните кредитни загуби. Ключовите предположения, преценки и параметри при определяне на ОКЗ са свързани с разработване на количествени и качествени показатели за:

- проследяване и установяване на съществено влошаване на кредитното качество на експозициите, на наличие на нисък и/или значително увеличен кредитен риск и респективно на експозиции с обективни доказателства за настъпила обезценка – за разпределението на отделните кредитни експозиции по фази (Фаза 1: Експозиции без значително увеличение на кредитния риск; Фаза 2: Експозиции със значително увеличение на кредитния риск, но без налични обективни доказателства за обезценка и Фаза 3: Експозиции с налични обективни доказателства за обезценка);
- определяне на основните предположения за „вероятност за неизпълнение” (PD), загуба при неизпълнение”(LGD) и „експозиция при неизпълнение” (EAD). По-висока степен на приближение, преценки и оценъчна несигурност са присъщи на изчисленията на очакваните кредитни загуби на кредити и аванси на процеса за мониторинг и определяне на обезценката за кредитни загуби на предоставени кредити и аванси на клиенти в Банката.
- Преглед на документи и на прилаганата от Групата методология, вътрешната политика и процедури, и използвания модел за обезценка, както и за направени промени през текущата година, свързани с тях. Проучващи запитвания към експертите на Групата, отговорни за моделирането и управлението на кредитния риск.
- Преглед и оценяване на вътрешните процедури и ключови контроли на ниво процес по приложение на политиката и модела за обезценка, включително документация на модела, както и за мониторинг, честота и точност на актуализиране, и за обоснованост на прилаганите параметри и макро показатели.
- Получаване на актуално разбиране, оценяване на дизайна и приложението, и съответно - тестване на оперативната ефективност на определени ключови контроли, уместни за одита, на процеса по наблюдение, класификация по фази, и оределяне размера на обезценката за кредитни загуби на предоставени кредити и аванси на клиенти. Ние включихме нашите експерти по информационни технологии (ИТ) в извършването на тестване и оценяването и на общите ИТ контроли на вътрешната информационна система на Банката, използвана в процеса по мониторинг на предоставени кредити и аванси на клиенти и определяне на очакваните кредитни загуби.
- Оценяване на последователността в прилагането и уместността на методологията, конкретните модели за идентификация на кредитни загуби и изчисление на обезценката, вкл. на ключовите предположения и преценки, използвани в тях, в съответствие с изискванията на МСФО 9 и в контекста на спецификите на отделните кредитни подпортфейли на Групата. Също така бе направен анализ за разумност и оценка на:

колективна (портфейлна) основа при Фаза 1 и Фаза 2, която е в зависимост от това, доколко Групата разполага с адекватна и достатъчна подкрепяща историческа информация за тестване на използваните допускания и калибриране на точността на оценките за „вероятност за неизпълнение“ (PD) и загуба при неизпълнение”(LGD) в модела за обезценка;

- включването на информация за бъдещо развитие на макро-икономически фактори при определянето на приблизителните оценки на ОКЗ;
- предположения и преценките, прилагани от ръководството при прегледа на индивидуално значими обезценени експозиции във Фаза 3, най-вече свързани с набора от вероятностни сценарии за сумите и времевото разпределение на бъдещи парични потоци и крайните резултати, както и за бъдеща събираемост на обезпеченията.

Поради значимостта на посочените по-горе обстоятелства: а) съществеността на предоставените кредити и аванси на клиенти като отчетен обект за консолидирания финансов отчет на Групата, както и б) сложността на процеса, множеството значителни преценки и допускания, и високата степен на присъща несигурност в приблизителните оценки на очакваните кредитни загуби, заложени в модела за обезценка на предоставените кредити и аванси на клиенти на индивидуална и колективна (портфейлна) база, съгласно изискванията на МСФО 9, ние сме определили този въпрос като ключов одиторски въпрос.

- адекватността на критериите за установяване на значително увеличен кредитен риск;

- уместността на направеното разпределение на експозициите по фази съгласно определените от Групата класификационни критерии;

- изчисленията на показателите за PD „вероятност за неизпълнение” и LGD „загуба при неизпълнение” чрез проверка на използваните допускания в модела на очакваните кредитни загуби;

- подхода на включване на прогнозна информация в моделите.

При извършването на тези процедури включихме специалисти за оценка на кредитния риск.

- Независимо преизчисление, включително проверка на математическата точност и логика на определени параметри, използвани в изчислението на обезценката за отделни подпортфейли, както и извършване на процедури, на извадкова база, върху съответните входящи данни.
- Проследяване на изчислението на очакваните кредитни загуби от Групата за целите на начислението на обезценка за кредитни загуби към 31 декември 2023 година, включително входиране на данни, обработка на данни и изчисление. Направено е независимо преизчисление на очакваните кредитни загуби на кредитите и са проследени резултатите до изчислението, извършено от Групата.
- Извършване на детайлни тестове, на основата на рисково-базирани извадки от кредити на юридически и физически лица от всички фази, за оценка на адекватността и точността на начислените обезценки за кредитни загуби. За съответните експозиции в извадката, са направени следните одиторски процедури:
  - анализ на финансовото състояние и резултати на кредитополучателите, и преглед на информацията и документите по обслужването на кредитите;

- преглед на оценителските доклади на обезпеченията по съответните експозиции, като за определени обезпечения ние използвахме експерти по оценки за консултиране относно приложените допускания и методи при оценките на реализируемата стойност на обезпеченията;
- анализ и оценка на основните допускания и преценки, направени от ръководството на Групата при изчислението на кредитни загуби по индивидуалните експозиции във Фаза 3;
- тестови преизчисления на определени параметри в модела и на сумата на очакваните кредитни загуби на колективно ниво на кредитите в извадката във Фаза 1 и Фаза 2.

- Извършавне на аналитични процедури на база на детайлни данни, за да оценим взаимовръзките за тенденциите в отчетените разходи за загуби от обезценка спрямо тенденциите в развитието на кредитния портфейл в Групата.
- Оценка на адекватността, пълнотата и уместността на оповестяванията на Групата, свързани с обезценката за кредитни загуби на предоставени кредити и аванси на клиенти.

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, включващ информация относно дейността на Групата, в т.ч декларация за корпоративно управление, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и другите приложими законови изисквания, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с нашите

познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване.

В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този индивидуален финансов отчет в съответствие с МСФО, приложими в ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Групатада продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови дейността й, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление (Одитният комитет и Надзорният съвет) носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Групата.

Отговорности на одиторите за одита на консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този индивидуален финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали се дължат на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят

база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е в резултат от измама, е по-висок от риска от неразкриване на съществено неправилно отчитане, което е в резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата.

- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.

- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

- получаваме достатъчни и уместни одиторски доказателства относно финансовата информация на предприятията или стопанските дейности в рамките на Групата, за да изразим мнение относно консолидирания финансов отчет.
- ние носим отговорност за инструктирането, надзора и изпълнението на одита на Групата. Ние носим изключителната отговорност за нашето одиторско мнение.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще

комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо и предприетите действия за елиминиране на заплахите или приложените предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 година от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

ДОКЛАД ВЪВ ВРЪЗКА С ДРУГИ ЗАКОНОВИ И РЕГУЛАТОРНИ ИЗИСКВАНИЯ

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, и декларацията за корпоративно управление, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно "Указания относно нови разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложими в България и чл.100н, ал.8, където е приложимо, от Закона за публично предлагане на ценни книжа.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, съответства на консолидирания финансов отчет.

- Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

- В декларацията за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и на чл. 100н, ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа информация.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД и РСМ БГ ООД са назначени за задължителни одитори на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2023 година на Банката от Общото събрание на акционерите, проведено на 19 септември 2023 година, за период от една година.
- Одитът на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2023 година на Банката представлява седми пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит, извършен от Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД и втори пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит, извършен от РСМ БГ ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на Одитния комитет на Банката, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Банката и нейните дъщерни дружества.

Одиторско дружество
Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД

Галина Локмаджиева - Недкова
Регистриран одитор, отговорен за одита
Управител
Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД

12 юни 2024 година
Гр. София

ул. Стара планина 5, ет. 5,
София, 1000, България

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 129 БЕЙКЪР ТИЛИ КЛИТУ И ПАРТНЬОРИ ЕООД

Одиторско дружество
РСМ БГ ООД

Д-р Мариана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита
Управител
РСМ БГ ООД

12 юни 2024 година
Гр. София

адрес на управление:
ул. Хан Омуртаг № 8, 1142 София
адрес за кореспонденция:
ул. проф. Фритьоф Нансен № 9, 1124 София

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 173 РСМ БГ ООД